

ARCHITEKTURA KRAJINY A REKREACE

Ing. Igor KYSELKA, CSc.
Ing. Rostislav WALICA

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
Fakulta stavební
Katedra městského inženýrství

DOPRAVNÍ STAVITELSTVÍ

- není tvorby krajiny bez cest – krajinu vnímáme obvykle z komunikací
- asijská zahrada – komponována pro vjem z místa
- evropská zahrada – komunikace – důležitý prvek kompozice, parkové cesty, schodiště, dynamika
- estetika trasování silničních komunikací vnitřní a vnější od silnic III. tř. až po dálnice

Cesta parkovou krajinou se střídavým efektem stromořadí i světlých míst z výhledy - Bouzovsko

Silnice nižšího řádu s terénem může být v rovnováze, zatímco dálnice krajinné prostředí potlačuje a ovládá.

REKREACE

- obnovení – znovunabytí tělesných a duševních sil, přirozená součást každodenního života
- před rozvojem průmyslové výroby nebyl čas práce a odpočinku striktně oddělen
- stimuly rekreace – víc volného času, rozvoj individuální dopravy, nedostatky životního prostředí v městech
- úkol územního plánování z hlediska rekreace - co nejkvalitnější životní prostředí v rekreačních oblastech (čistota ovzduší, vod pro koupání, turistické trasy a cyklotrasy, rozmanitost scenérií, ubytovací a stravovací kapacity)

Rekreace krátkodobá – každodenní

- jakákoliv nepracovní a nevýdělečná (relaxační, zájmová, sportovní, kulturní, duševní) činnost. Nejhodnotnější aktivní pohyb v přírodě (parky, sportovní a dětská hřiště lesoparky, rekreační zóny),
- hřiště 1,5 m²/obyv.
- kategorie hřišť: děti do 3 let, 3 – 6 let, 6 – 11 let, 11 – 18 let, robinzonádní hřiště,
- fit stezky, areály zdraví
- plochy a dráhy pro sáňkování
- menší, veřejně přístupná hřiště pro míčové hry
- koupaliště – 10 m² areálu/návštěvníka, 2,5 m² bazénu/osobu

Rekreace střednědobá – víkendová, svátky

- nároky na kvalitní přírodní prostředí a rekreační vybavenost v okolí měst
- socialismus umožnil masový rozvoj
- zahrádkových osad (stavby do 16 m², dnes snaha o jejich omezení s ohledem na nové plochy pro výstavbu)
- výstavby chat (stavební uzávěra s ohledem na zachovalost krajiny)
- rekonstrukci venkovských domů na rekreační chalupy (pozitivní jev, mnohdy zachoval lidovou architekturu a určitou míru života v malých obcích)

- 33 000 km turistických značených cest – nejvyšší délka/obyvatele na světě
- naučné stezky
- cyklostezky
- lyžařské běžecké trasy
- vodácky splavné toky
- přírodní koupaliště, 3 m² pláží + 7 m² cest, zeleně a vybavenosti/návštěvníka

Rekreace dlouhodobá – jedno a vícetýdenní

- náročnější požadavky na vybavenost a dopravu
- dovolená v zahraničí – pobytová i poznávací
- dovolená v ČR – letní, zimní
- letní střediska koupání a vodních sportů v nížině a podhorských oblastech
- horská střediska rekreace a turistiky
- vysokohorská střediska turistiky a zimních sportů

REKULTIVACE

- Rozsáhlé poškození krajiny v důsledku těžby nerostných surovin – haldy, odvaly, pinky, poklesy, devastace
- první postižený region – Anglie, Porúří,
- u nás: Severočeská hnědouhelná pánev (povrchová těžba, velkoplošné zničení krajiny a lesů kysl. siřičitým)
- Ostravsko – karvinská černouhelná pánev (haldy, propadliny)
- Příbramsko, Sokolovsko, Rosicko – oslavansko, Žacléřsko,

- pozitivní příklady konverzí a rekultivací ukazují možnost pozitivní nápravy negativní lidské činnosti
- návrat krajiny zemědělskému, lesnímu, vodohospodářskému i rekreačnímu využití
- řízená sukcese

Typy rekultivací

Lesnická rekultivace:

- cíl: hospodářský les, obvykle na svazích
- použití melioračních dřevin (břízy, olše, topoly, lísky) s následujícími vlastnostmi - rychlý růst v mládí
 - adaptace na extrémní prostředí
 - obohacení zeminy živinami
- poté následují dřeviny cílové

Zemědělská rekultivace:

- všechny zemědělské kultury, obvykle na mírně sklonitých terénech
- rekultivační technologie zahrnuje:
- organické a minerální hnojení
- úprava mechanicko – fyzikálních vlastností půd (orba, kypření, vylehčování, hutnění)
- hydromeliorační opatření (odvodnění, závlahy)
- vhodné osevní postupy (zelené hnojení)

Rekultivace pro rekreaci

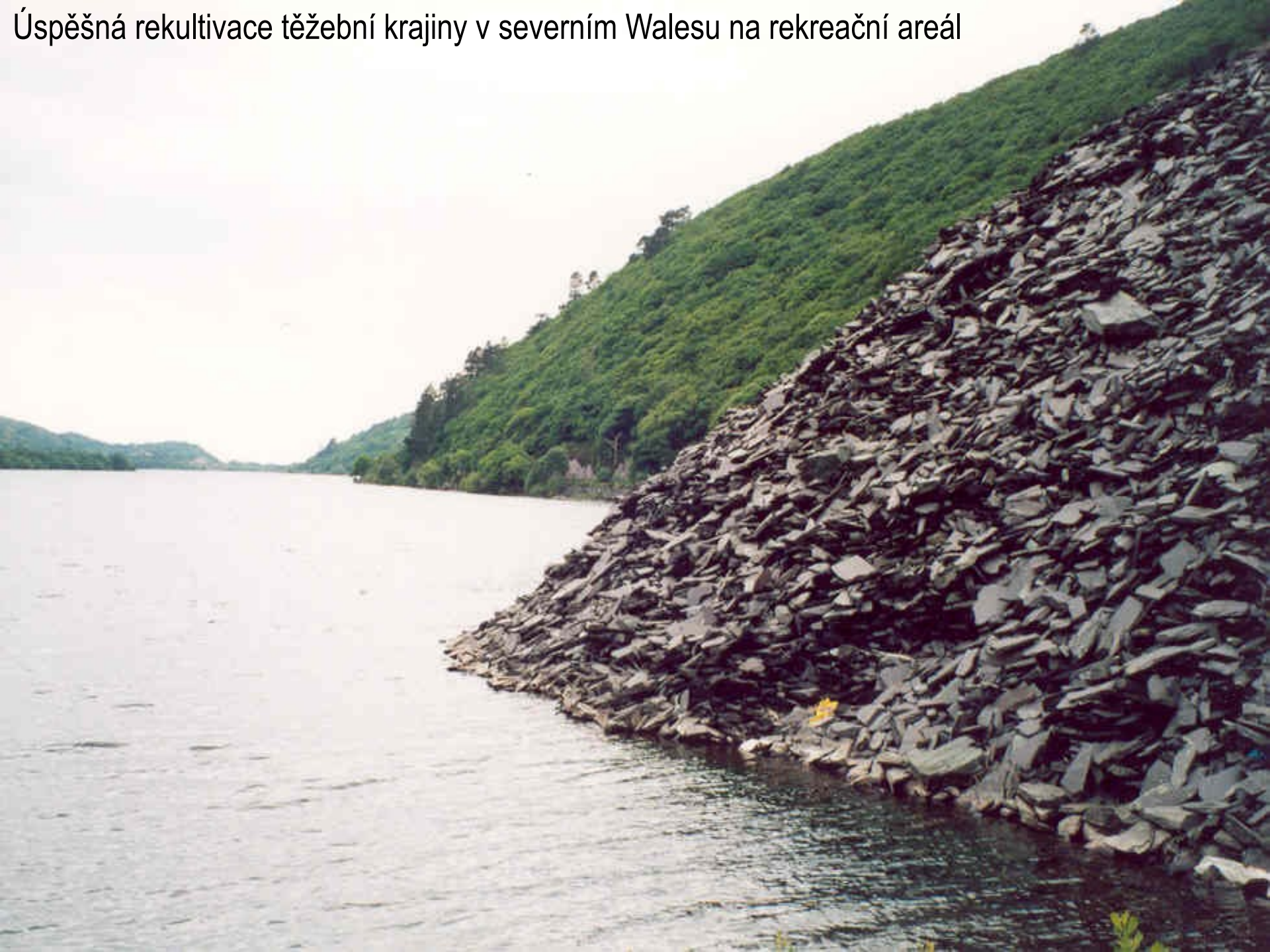
- nejčastěji příměstské plochy
- výsadba přípravných dřevin
- stavby a bezlesí na neúrodných plochách
- výchovné probírky a dosadby náročnějších dřevin

Rekultivace hydrická

- využití lomů, štěrkoven a pískoven
- souvisí s rekultivací pro rekreaci

Úspěšná rekultivace těžební krajiny v severním Walesu na rekreační areál

Z bývalého lomu je dnes jedna z nejznámějších rezervací (geopark) a území pobytové rekreace - Panská skála u Kamenického Šenova

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Ing. Igor KYSELKA, CSc.
Ing. Rostislav WALICA

